

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРЖИШТУ КАПИТАЛА

Члан 1.

У Закону о тржишту капитала („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 112/15 и 108/16) у члану 216. став 1. тачка 16) мења се и гласи:

„16) друге послове у складу са законом, укључујући активности које су неопходне за обављање послова одређених законом. ”.

Члан 2.

У члану 227. став 5. после речи: „Централног регистра” додају се речи: „и страног правног лица које обавља послове клиринга и салдирања државних хартија од вредности ангажованог у складу са законом којим се уређује јавни дуг”.

Члан 3.

У члану 230. после става 1. додаје се нови став 2, који гласи:

„Изузетно од става 1. овог члана клиринг и салдирање финансијских инструмената чији је издавалац Република, поред Централног регистра може обављати једно или више страних правних лица, ангажованих у складу са законом којим се уређује јавни дуг и актом Централног регистра.”.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 4.

У члану 236. став 1. речи: „код Централног регистра” замењују се речима: „из члана 227. став 5. овог закона”.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана 97. тач. 6), 7), 15) и 17) Устава Републике Србије, према којима Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних и других делатности, банкарски и девизни систем, својинске и облигационе односе, као и да обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о тржишту капитала („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 112/15 и 108/16) је, од свог доношења 2011. године, више пута мењан и допуњаван услед потребе да се законодавни оквир унапреди и усклади са потребама праксе и другим законима који су у међувремену измењени, као и да се додатно приближи регулативи Европске уније.

У складу са делокругом надлежности утврђених чланом 3. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 - др.закон и 62/17), а у циљу усаглашавања са текућим изменама Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15 и 95/18), Министарство финансија припремило је измене и допуне Закона о тржишту капитала.

Разлози за припрему овог закона произилазе из чињенице да је пракса указала да је потребно извршити даље усаглашавање са законом који уређује јавни дуг и тиме омогућити већу доступност и атрактивност домаћих хартија од вредности страним инвеститорима, смањити трошкове финансирања и обезбедити бољу диверсификацију инвеститора који улажу у домаће хартије од вредности, а све у циљу унапређења и развоја тржишта капитала и финансијског тржишта уопште.

Ефикасно тржиште капитала и поверење инвестиционе јавности представљају предуслове за економски развој.

Приликом дефинисања одредби овог закона, активно су учествовале и усагласиле се око предложених решења, следеће институције релевантне за његову примену:

- 1) Министарство финансија - Управа за јавни дуг,
- 2) Народна банка Србије,
- 3) Комисија за хартије од вредности,
- 4) Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности и
- 5) Министарство финансија - Сектор за финансијски систем.

У овом тренутку на домаћем тржишту, само Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар) обавља послове клиринга и салдирања хартија од вредности. Увођење страног правног лица које обавља послове клиринга и салдирања у складу са законом који уређује јавни дуг, пружа додатну могућност страним инвеститорима и фондовима, да на брз и ефикасан начин улажу у домаће хартије од вредности и српско тржиште капитала.

Предложеним изменама постиже се усаглашавање одредби Закона о тржишту капитала са Законом о јавном дугу, а све у циљу повећања базе и структуре потенцијалних инвеститора који ће улагати у домаће хартије од вредности. Постизањем ових циљева допринеће се смањењу трошкова

задуживања Републике Србије на домаћем тржишту кроз емисије државних обвезница.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

Чланом 1. врши се измена у члану 216. став 1. тачка 16) Закона којом се прецизира да Централни регистар обавља и послове у складу са другим законима, укључујући и активности које су неопходне за обављање послова одређених другим законом.

Чланом 2. врши се допуна у члану 227. став 5. Закона, којом се уређује да Народна банка Србије, поред новчаних рачуна Централног регистра, отвара и води новчане рачуне и страног правног лица које обавља послове клиринга и салдирања државних хартија од вредности ангажованог у складу са законом којим се уређује јавни дуг.

Чланом 3. врши се допуна у члану 230. став 2. Закона, којом се прецизира да се клиринг и салдирање финансијских инструмената чији је издавалац Република, поред Централног регистра може обављати једно или више страних правних лица, ангажованих у складу са законом којим се уређује јавни дуг и актом Централног регистра.

Чланом 4. врши се измена и допуна у члану 236. став 1. Закона, којом се прецизира да Народна банка Србије доноси прописе којима се уређује начин обављања платног промета преко новчаних рачуна Централног регистра и страног правног лица које обавља послове клиринга и салдирања државних хартија од вредности из члана 227. став 5. овог закона.

Чланом 5. се прописује да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Делатност

Члан 216

Централни регистар обавља следеће послове:

- 1) вођење регистра финансијских инструмената;
- 2) вођење евиденције о финансијским инструментима на рачунима издавалаца;
- 3) вођење и евиденција рачуна чланова Централног регистра и њихових клијената;
- 4) упис права трећих лица на финансијским инструментима;
- 5) чување електронске евиденције о финансијским инструментима и чување материјализованих хартија од вредности;

- 6) вођење новчаних рачуна чланова Централног регистра, укључујући послове у вези са плаћањем и другим приносима на финансијске инструменте;
- 7) укњижавање власништва над материјализованим хартијама од вредности у дематеријализованој форми;
- 8) клиринг и салдирање на основу закључених трансакција са финансијским инструментима и утврђивање стања обавеза и потраживања чланова Централног регистра и њихових клијената након измирења међусобних обавеза и потраживања;
- 9) пренос финансијских инструмената на рачуне чланова Централног регистра;
- 10) утврђивање и додела једнообразног идентификационог броја финансијских инструмената;
- 11) вођење шифарника врста финансијских инструмената;
- 12) послове у вези са корпоративним радњама издавалаца финансијских инструмената;
- 13) послове депоновања акција у вези са преузимањем акционарских друштава;
- 14) обрачунавање пореза на пренос финансијских инструмената, у складу са законом;
- 15) учествовање у међународним организацијама које се баве пословима регистрације, клиринга и салдирања, као и сарадња са тим организацијама;
- ~~16) друге послове у вези са финансијским инструментима, укључујући активности чије је обављање неопходно ради вршења послова из његове делатности.~~
- 16) ДРУГЕ ПОСЛОВЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ, УКЉУЧУЈУЋИ АКТИВНОСТИ КОЈЕ СУ НЕОПХОДНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ОДРЕЂЕНИХ ЗАКОНОМ.

Централни регистар не може поверити обављање својих послова другом лицу без претходне сагласности Комисије.

Централни регистар у управним стварима примењује одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Решења Централног регистра су коначна и против њих се може покренути управни спор.

Рачуни

Члан 227

У Централном регистру отварају се и воде рачуни чланова Централног регистра са следећим подрачунима финансијских инструмената:

- 1) депо рачуни;

- 2) емисиони рачуни;
- 3) власнички рачуни;
- 4) рачуни управљања;
- 5) збирни, односно кастоди рачуни.

У Централном регистру отварају се и воде следећи новчани рачуни:

- 1) чланова Централног регистра;
- 2) гарантног фонда.

У оквиру новчаног рачуна Републике код Централног регистра отвара се подрачун Акцијског фонда, односно његовог правног следбеника, на који се прикупљају средства од продаје акција коју врши Акцијски фонд, односно његов правни следбеник.

Акtima Централног регистра се може предвидети отварање и других рачуна и подрачуна.

Новчане рачуне Централног регистра И СТРАНОГ ПРАВНОГ ЛИЦА КОЈЕ ОБАВЉА ПОСЛОВЕ КЛИРИНГА И САЛДИРАЊА ДРЖАВНИХ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ АНГАЖОВАНОГ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЈАВНИ ДУГ, отвара и води Народна банка Србије.

Финансијски инструменти и новчана средства чланова Централног регистра на рачунима које води Централни регистар не улазе у имовину, нити у стечајну или ликвидациону масу Централног регистра и не могу бити предмет принудне наплате.

Обавезе у погледу клиринга и салдирања

Члан 230

Обавезе у погледу клиринга и салдирања, настале по основу трансакција финансијским инструментима закљученим у Републици, извршавају се преко Централног регистра у складу са одредбама овог закона и правилима Централног регистра.

ИЗУЗЕТНО ОД СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА КЛИРИНГ И САЛДИРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТРУМЕНАТА ЧИЈИ ЈЕ ИЗДАВАЛАЦ РЕПУБЛИКА, ПОРЕД ЦЕНТРАЛНОГ РЕГИСТРА МОЖЕ ОБАВЉАТИ ЈЕДНО ИЛИ ВИШЕ СТРАНИХ ПРАВНИХ ЛИЦА, АНГАЖОВАНИХ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЈАВНИ ДУГ И АКТОМ ЦЕНТРАЛНОГ РЕГИСТРА.

Став 1. овог члана се не односи на трансакције финансијским инструментима издаваоца из Републике, уколико се њима тргује ван Републике, а инвестиционо друштво наложи клиринг и салдирање тих инструмената путем система који се налазе ван Републике.

Чланови Централног регистра извршавају новчане обавезе настале по основу закључених трансакција преко новчаних рачуна који се воде код Централног регистра.

Овлашћења Народне банке Србије**Члан 236**

Народна банка Србије доноси прописе којима се уређује начин обављања платног промета преко новчаних рачуна код ~~Централног регистра~~ ИЗ ЧЛАНА 227. СТАВ 5. ОВОГ ЗАКОНА.

Народна банка Србије врши контролу законитости пословања Централног регистра и његових чланова у делу који се односи на обављање платног промета преко новчаних рачуна код Централног регистра.

Комисија и Народна банка Србије у вршењу надзора, односно контроле размењују информације сходно примењујући одредбе члана 213. став 2. и члана 214. став 3. овог закона.“.

**ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА
ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа –
ВЛАДА

Обрађивач - МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ТРЖИШТУ
КАПИТАЛА

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум): НЕ УСКЛАЂУЈЕ СЕ

- а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа,
- б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
- в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
- г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
- д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније: НЕ УСКЛАЂУЈЕ СЕ

- а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
- в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
- г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,
- д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

НЕ ПОСТОЈЕ ПРОПИСИ СА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО ОБЕЗБЕДИТИ
УСКЛАЂЕНОСТ

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

НИСУ, С ОБЗИРОМ ДА НЕ ПОСТОЈЕ ПРОПИСИ СА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО ОБЕЗБЕДИТИ УСКЛАЂЕНОСТ.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА НИЈЕ БИО ПРЕДМЕТ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЕВРОПСКОМ КОМИСИЈОМ.